

Landskap: Småland ..... *Upptecknat av:* Helge Granberg
Härad: Östra ..... *Adress:* Stubbetorp, Brokind.
Socken: Korsberga ..... *Berättat av:* Emil Karl A. Persson
Uppteckningsår: 1937 ..... *Född år* 1879 *i* Korsberga.

Uppteckningen rör

Bryta löv.

Bryta löv

- 1 -

Ardes lövbärning användes, nog rätttynt om lövtäkt. Bryta löv användes som uttryck för själva arbetet. Uttrycket "bryta löv" låg vara från den tid då i eggen fanns *Bemura* benämning för godeskold på böga. Efter ståttern i juli, innan lövet hade hunnit att gulna, var lövbrytningstid, ty där var det för spätt. De repade löv som nödgoder och tror jag att det blottes bestämt innan det gavs åt kreaturen. Man repade löv av asp och björk i huvudsak. Nu såväl för som hästar var asplövet mest onttyckt. En handske användes då man repade löv. Platsen där man bröt löv kallades lövbrott. Man bröt björk, asp, al samt rälz. Allövet blev så stort och så brett. Årken bröts även med järnhäck. jämte lind. Vi klev

upp i de där askarna å högg av grenarna
å vi födde upp en häst en hel sommar
med asklöv. Träd på mäsorna gjelldes
för lövbrytning men lövbrytning följde
både när gårdarna och i avlägsnare
skogsmarker var det passade Redskapet
som man använde vid lövbrytningen
var såväl hock som lövkrok. De gamla kunde
j använde hocken ty de högg sig i fingrarna
Uttryck för lövkroksens olika delar tio. eggan
bak somt låi och skaff. De som använde
hock de tag tag i ändan av kvisten
och högg till men snett men de som
använde lövkrok de drag till i stället
å de både bröt å skar Det ochuggna
lövet lades i strängar och band i huvudsak
av männen med starka björkvidjor.

En duglig kvisterska kunde nog byta en
20 tjög. men band dem z. Kärvorna räknades
allt i tjög. Ett fåt behövde en 10 tjög
Kärvor på ett så jämt på en släpave.
Kärvorna fördes ytterst rätlan omedelbart
hem utan rättes mot det avkvistade
trädet för att torra och kördes hem
om man hade plats, annars städtes
det i skogen. Man kryssade upp omkring
ett enghärad som var en 5-6 tum
i genomskärning en mängd skatar
som i äro grova på så rätt att det
bli högst intill själva träd-
stammen. för att hindra att det städade
tagu stada. Man lägger Kärvorna
kring trädstammen på så rätt att själva
stubbändan bli utåt. Förte verket var

ett enkelt varv bring stammen men
sedan började man vidga resmaningen.
Lövändan låg således alltid högre än själva stubben.
Varje varv brukade höja sig en 15 centimeter
och det ville till många varv innan man
kom till mitten av stacken. Obs! Första
varvet rättes hävorna nästan helt
och hållet rätt upp. Stackarna gjordes
nästan en 5 meter höga och var
äggformiga och oväntat lades granis,
och man stack in stövandarna av riset
i stackens övre del. Lötjuga användes
för att ge upp lövet med Lötjugan
var en lång smal stång av moget
granis med en tjuga av järn i spetsen.
Tjugan var fastsatt med en ring omkring
daruppe och med skruv eller spik i skaftet.

Tjuzans spetsar var nägot. Krokta
som på en gaffel. Man högg utav den
björk som man hade stäskat emot för
det mesta, för att i stormen skulle
kunna räkna det stäskade. Man högg
unga björkar som var en 3-4 tum i
genomskärning. De topparna på dessa
gjorde man liksom en ring och trädde
den övre stakens topp och lät störandarna
hänga ned. Man hade en 3-4 på varje
stak. Man högg även en ung lång björk
som var litet grövre än en metrast och
snodde ihop toppen så det blev som en
ring och hängde den på stakens topp.
Dessa björk hade man då man skulle
praktisera sig upp eller ned till att hålla
sig i. Det var i absolut nödvändigt

att de påhängda björkarna räckte ändå
 ned men väl den som man hade då man
 gick upp och ned. Stacharna
 gick stå kvar i skogen. Till
 de behövdes, och fände man hem
 det på kalle om det var långt ut i
 skogarna, men det kunde hända man
 fick använda vagn om det ej
 fanns snö. Det hände nog om man
 kunde på tillfälle att man satte in
 lövhårarna i en tom lada
 vilket ju var bekvämarellan tog alltid
 i lövhårarna då man bar löv, och
 tog i en gren som var rät och tog i
 vanliga full bars i en gren, men på
 distora behövdes nog ett par grenar
 eller bar ett tjugo och slängde upp dem på

ryggen. Man använde asp till hästar
men allövet äto de ; Vättraturen
finge ; lockarivar men alltid fäi om
kaniner. Det svätua rinst kallades
färis. Man sade att man skulle
kora ut färiset. Färis fanns mycket
färhyttur eller färkojer ute i ägarna
men även vid gårdarna. Vid Ollerhult
i Korsberga fanns ett färhus som
nog var mycket gammalt. Färhuset
var timrat i två våningar och
den övre våningen var utbyggd så
att färhuset åt alla sidor var störe
i övre våningen än den nedre.
Mellan våningarna var tröler och
på dessa lades lövet att eftertröra.
Troligen var den övre våningen

stärre för att man skulle få rum
med mycket kärvar.

Vedtecknarens anmärkningar:

Åt ovannästående anteckning må man
i draga den slutsatsen att s. K.
Lövhänsjon är eller rättare ha varit
okända i denna trakt, ty enligt
meddelande från rocknar som
gränna intill Karsberga, som jäväl
stapkar som hänsjon myffärligen
lika vanliga. Från Karsberga har jag
i något belägg för att hänsjon där
använts, men är antagligt.